



POČELA IZRADA STRATEGIJE RAZVOJA LJUDSKIH POTENCIJALA ISTARSKE ŽUPANIJE 2021. - 2027.

Za izradu strategije nepovratnih 1,9 milijuna kuna

U sklopu europskog projekta REII II., čiji je nositelj Istarska županija, a kojeg provodi Upravni odjel za gospodarstvo, proteklog mjeseca u prostorijama Fakulteta ekonomije i turizma Dr. Mijo Mirković u Puli, te u prostorijama Istarske razvojne agencije (IDA) održane su dvije u nizu radionica na temu izrade Strategije razvoja ljudskih potencijala Istarske županije 2021. - 2027.

Radionice su prije svega poslužile za razmjenu mišljenja s ključnim dionicima te razgovor o relevantnim pitanjima, potrebama i trendovima od značaja za razvoj ljudskih potencijala na po-

U narednom razdoblju, točnije do lipnja 2020. godine, u suradnji s radnom grupom sastavljenom od ključnih predstavnika svih sektora, započet će se s ocjenom stanja provedbe važeće Strategije. Istodobno, krenut će se s pripremama za izradu nove Strategije, kako bi u ovom i sljedećem programskom razdoblju potrebe na tržištu rada bile uskladene s postojećim stanjem raspoložive radne snage u županiji.

dručju Istarske županije.

Između ostalog, razgovaralo se i o ulozi odnosno djelovanju Vijeća tržišta rada u narednom periodu, kao potencijalno ključnom tijelu za definiranje potreba na tržištu rada i zapošljavanja. Na

radionicama su prisustvovali članovi Vijeća tržišta rada Istarske županije odnosno predstavnici javnog, privatnog i civilnog sektora te ostali dionici na tržištu rada, odgoja i obrazovanja, zapošljavanja, socijalne inkvizije

te drugih područja. Jedno od bitnih pitanja o kojima se razgovaralo je primjerice profesionalna orijentacija te priprema učenika za pravovremeni odabir škola i fakulteta odnosno budućih zanimanja, ali i problemi vezani uz društveno poduzetništvo, cijeloživotno obrazovanje te suradnju između privatnog i obrazovnog sektora.

U narednom razdoblju, točnije do lipnja 2020. godine, u suradnji s radnom grupom sastavljenom od ključnih predstavnika svih sektora, započet će se s ocjenom stanja provedbe važeće Strategije. Istodobno, krenut će se s pripremama za izradu nove Strategije, kako bi u

ovom i sljedećem programskom razdoblju potrebe na tržištu rada bile uskladene s postojećim stanjem raspoložive radne snage u županiji. Nova Strategija bit će uskladena s UN-ovim i europskim strategijama i smjernicama, naročito Europskim socijalnim fondom kojim se nakon 2020. predviđa fond od 101,2 milijardi EUR za financiranje projekata iz područja razvoja ljudskih potencijala. Opći zaključak sudionika je kako su obje radionice bile više nego uspješne te su se pokazale iznimno vrijednima i korisnima u daljnjoj provedbi projekta. Sredstva za evaluaciju postojeće Strategije, kao i izradu nove, osigurana su iz projekta REI II koji je finansiran iz Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.- 2020. Europskog socijalnog fonda. Ukupna vrijednost projekta i dodijeljenih nepovratnih sredstava je 1.943.942,76 kuna. Istarska županija projekt provodi u suradnji s partnerima: Hrvatski zavod za zapošljavanje - Područni ured Pula, IDA Istarska razvojna agencija d.o.o, Hrvatska gospodarska komora - Županijska komora Pula, Obrtnička komora Istarske županije, Studentski centar Pula, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Politehnika Pula - visoka tehničko - poslovna škola.

D. BAŠIĆ-PALKOVIĆ

PREGLED NEKIH OD NAJVAŽNIJIH PROJEKATA U ISTARSKOJ ŽUPANIJI



ISTRA U EUROPI

Pet godina u Europskoj uniji!

Kamenjak kroz održivo korištenje prirodne baštine

Ulaskom u Europsku uniju, Hrvatska je postala korisnik Europskih strukturalnih i investicijskih fondova te joj je za proračunsko razdoblje od 2014. do 2020. godinu na raspolaganju preko 10,7 milijardi eura. U Istarskoj županiji, dosad je ugovoreno oko milijardu i 600 tisuća kuna za projekte na prostoru cijele županije i to kroz 7203 potpisana ugovora

Piše **Danijela BAŠIĆ-PALKOVIC**

O d ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju prošlo je pet godina. Taj 5. rođendan u europskoj obitelji prilika je za predstavljanje projekata koji se provode na regionalnoj i lokalnoj razini u Istarskoj županiji te izravno utječu na poboljšanje kvalitete života građana. Ulaskom u EU, Hrvatska je postala korisnik Europskih strukturalnih i investicijskih fondova te joj je za proračunsko razdoblje od 2014. do 2020. godinu na raspolaganju preko 10,7 milijardi eura. U Istarskoj županiji dosad je ugovoreno oko milijardu i 600 tisuća kuna

za projekte na prostoru cijele županije i to kroz 7203 potpisana ugovora. Projekti se u najvećoj mjeri odnose na ulaganja u komunalnu infrastrukturu, odvodnju, aglomeracije, pojačane aglomeracije, izgradnju smještajnih kapaciteta za studente u Puli, projekte asistenata u nastavi i druge. Predstavljamo neke od najznačajnijih županijskih projekata koji će svojom realizacijom i provedbom doprinijeti većoj kvaliteti života svih stanovnika Istre.

Zdravstvena zaštita

Ulaganje u dnevnu bolnicu i jednodnevnu kirurgiju Opće bolnice Pula; Projektom, kojeg provodi

Opća bolnica Pula, pridonijet će se povećanju učinkovitosti, isplativosti i održivosti zdravstvenog sustava u Istri. Opremanjem dnevne bolnice i jednodnevne kirurgije očekuje se bolja protočnost pacijenata i efikasnija obrada, objedinjavanjem više dijagnostičkih postupaka u jednom danu. Time se skraćuje vrijeme od početka tegoba do postavljanja dijagnoza, smanjujući se liste čekanja, broj dana

bolničkog liječenja i stopa bolovanja.

Iskoraci u poljoprivredi

Sustav javnog navodnjavanja Červar Porat — Bašarinka; Područje sustava navodnjavanja Červar Porat-Bašarinka nalazi se na zapadnom priobalnom dijelu Istarske županije, na području Grada Poreča i Općine Tar-Vabriga. Sustavom navodnjavanja bit će omogu-

ćeno navodnjavanje na neto površini poljoprivrednog zemljišta od 490 hektara. Akumulacija Mateši, koja će vodom hraniti ovaj sustav za navodnjavanje, zauzeti će površinu od 17 hektara i imati zapreminu od milijun kubičnih metara vode.

Svi za jednog i jedan za sve!

Projekti osiguravanja pomoćnika u nastavi za učenike s teškoćama u razvoju

u školama partnerima; Od 2014. godine u Istarskoj županiji se kontinuirano provode projekti kojima se osiguravaju potrebe za uključivanjem pomoćnika u nastavi za učenike s teškoćama u razvoju u školama partnerima: Školovanje bez diskriminacije - ulog u tolerantno društvo (šk. god. 2014./2015.); MOZAIK-POMOćnici u nastavi ZA Integraciju učenika u Istri (šk. god. 2015./2016.); MO-ZA-



Učenicima omogućiti rad s novim tehnologijama

ČIJOM SE RELIZACIJOM PODIŽE KVALITETA ŽIVOTA NA POLUOTOKU



Projekt LIKE usmjeren na zaštitu bioraznolikosti



Povećanje studentskog standarda



Pomoćnici u nastavi za sve kojima je potrebno



Kamenjak kroz održivo korištenje prirodne baštine

Istra regija znanja
Sveučilište
Jurja Dobrile Pula
Proračun
58.403.812,50 kn
EU sufinanciranje
49.643.240,62 kn

Walk the (Global) Walk
Istarska županija
Proračun korisnika iz IŽ
1.369.000,000 kn
EU sufinanciranje
1.232.000,00 kn

BLUE KEP
Istarska županija
Proračun
korisnika iz IŽ
806.600,00 kn
EU sufinanciranje
685.610,00 kn

Projekt REI II
Istarska županija
i 7 partnera iz Istre
Ukupan proračun
1.943.942,76 kn
EU sufinanciranje
1.943.942,76 kn

IK 2 (šk. god. 2016./2017.) trenutno u provedbi projekt MOZAIK 3 čiji je nositelj Istarska županija. Projektom se osigurava 77 pomoćnika u nastavi za 79 učenika s teškoćama u 33 škole kojima je osnivač Istarska županija, a provodit će se do kolovoza 2021. godine.

Energetska politika za bolje sutra

Energetska obnova školske zgrade Osnovne škole Ivana Batelića Raša; Planiranim zahvatom doći će do smanjenja potrebne toplinske energije za grijanje zgrade u odnosu na postojeće stanje od 65 posto. Nakon provedbe energetske obnove na zgradu, ona prelazi iz C u A energetski razred. Izvedbom nove ravnjete ostvarit će se ušteda energije od 37 posto. Tu je i energetska obnova Srednje škole Mate Blažina Labin. Realizacijom ovog projekta, na labinskoj su srednjoj školi provedeni brojni zahvati energetske obnove koji će pridonijeti smanjenju emisije CO₂, ostvarenju značajnih energetskih ušteda te će poboljšati uvjete borav-

ka djece. Nakon provedbe energetske obnove, zgrada prelazi u energetski A razred, što predstavlja uštedu od oko 30 posto toplinske energije za grijanje.

Obrazovanjem do konkurentnosti

3D FOR VET - Stražeška partnerstva za razvoj 3D kompetencija; Istarska županija i Tehnička škola Pula surađuju u provedbi aktivnosti europskog projekta 3D FOR VET. Projektom se želi učenike tehničkih i strukovnih srednjih škola učiniti konkurentnijima na tržištu rada kroz korištenje 3D tehnologije u formalnom obrazovanju, primjenom svojih znanja u praksi i suradnjom s vrijeđnjacima iz drugih zemalja EU. U sklopu projekta, dojavljeni su 3D printer i 3D skener, te će nastavnici i učenici Tehničke škole Pula imati prilike sudjelovati na edukacijama o 3D tehnologijama te na razmjeni učenika.

BLUE KEP

Provedbom projekta BLUE KEP poboljšat će se okvirni uvjeti za inovacije

u nautičkom i pomorskom sektoru u prekograničnom području i to uskladijanjem sustava obrazovanja. Glavne aktivnosti projekta su mobilnost učenika Tehničke škole Pula i stvaranje triju internacionalnih obrazovnih modula. U sklopu projekta BLUE KEP, nabavljeno je 12 računala za potrebe Tehničke škole Pula kojima je opremljen školski kabinet.

Održivi razvoj prirodne baštine

LIKE - LIVING ON THE KARST EDGE; Projekt LIKE usmjeren je na područje krškog prekograničnog područja Hrvatske i Slovenije kao mjesta osebujne biološke, kulturne i estetske vrijednosti. Cilj projekta je ustavljavanje mehanizma upravljanja koji smanjuje prepoznate rizike ugroza bioraznolikosti radi omogućivanja i poticanja posjete svih korisnika i dionika projektnom području, te osiguranja održivog razvoja gospodarskih potencijala područja radi dobrotvori prirode i stanovništva. Takoder, projektom će se osigurati izrada stručnih podlo-

ga potrebnih za ustavljavanje Regionalnog parka Čićarija, kao najveće regionalne kategorije zaštite.

ORKA - Održivi razvoj značajnog krajobraza Donji Kamenjak i medulinski arhipelag; Osnovni cilj projekta jest održivo korištenje prirodne baštine ulaganjem u posjetiteljsku infrastrukturu te obogaćivanje atrakcijske osnove kroz prezentaciju prirodne i kulturne baštine. Projekt Orka uključuje niz aktivnosti koje će Javnoj ustanovi Kamenjak olakšati upravljanje posjetiteljima poput postavljanja kontrolnih točaka za evidenciju posjetitelja, unificiranih putokaza, zatim uređenje poučno tematske staze "Putevima dinosaura", kao i postavljanje internet točaka (free hot-spots) i multimedijalnih info punktova.

Puna zapošljivost

Projekt REI II-Raising employment in Istria; Osnovni cilj ovog projekta jest razvoj politika zapošljavanja na regionalnoj razini sukladno potrebama gospodarstva, socijalno uklju-

čivanje ranjivih skupina, suradnja javnog i privatnog sektora u upravljanju ljudskim potencijalima te osiguranje financiranja i funkcionaliranja Vijeća tržišta rada Istarske županije (VTR IŽ). Jedna od važnijih aktivnosti provedbe projekta jest Izrada Strategije razvoja ljudskih potencijala Istarske županije 2021. - 2027.

Baština kao regionalna posebnost

KulTERRA - Revitalizacija istarskih kaštela Morosini - Grimani i Petrapilosa; Integriranim razvojnim programom KulTERRA predviđena je rekonstrukcija dvaju spomenika kulture - Morosini i Petrapilosa te razvoj kulturnih, edukativnih i prezentacijskih sadržaja unutar njih. Projektom se namjerava postići povećanje atraktivnosti i prepoznatljivosti Općine Svetvinčenat i Grada Buzeta kroz valorizaciju kulturne baštine dvaju kaštela u svrhu društveno gospodarskog razvoja.

Walk the (Global) Walk

Projektom Walk the (Global) Walk, Istarska županija želi doprinijeti razvoju kritičke svijesti mladih o miru, ljudskim pravima i razvojnim pitanjima s kojima se suočava svijet te ih po-taknuti i nadahnuti da šire tu svijest među svojim vršnjacima. Projektom će se provesti niz edukativnih radionica i aktivnosti putem kojih se želi povećati sposobnost učenika za aktivno sudjelovanje u transformaciji društva.

Istra - regija znanja

Proširenje infrastrukture studentskih smještajnih kapaciteta Studentskog doma Pula; Zahvaljujući projektu izgradnje i opremanja dvaju paviljona Studentskog doma Pula studentima Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli osigurat će se dodatne 124 smještajne jedinice, uključujući 4 jednokrevetne sobe namijenjene studentima s invaliditetom, čime će organizirani smještajni kapaciteti u Puli porasti na brojku od 392 studentska ležaja.

HRVATSKA JE TEK RAZVIJA: ŠUMSKA PEDAGOGIJA -

Djeca ne trebaju više ona trebaju izazove

Hrvatska tek razvija šumsku pedagogiju, što znači da ona nije uvrštena u sustave obrazovanja, što je velika razlika u odnosu na ostale europske zemlje. U susjednoj Sloveniji primjerice postoji mreža šumskih škola i vrtića te Institut za šumsku pedagogiju koji kontinuirano educira o šumskoj pedagogiji. Ovim prvim koracima, pokušavamo to promijeniti i kod nas te polako krenuti s radionicama za djecu, a potom i edukacijom odgajatelja, ističe Ana Fornažar

Piše **Gordana ČALIĆ SVERKO**

Zašto šuma, što šuma potiče? Izuzetna je to okolina koja omogućava senzorna iskustva, znatno više nego drugi ekosustavi. Šuma kao zdrava lokacija za učenje potiče sposobnost promatranja i slušanja, stimulira socijalne interakcije među djecom. Šuma ublažava i pomaže u prevladavanju negativnog utjecaja stresa.

Šumska pedagogija ili pedagogija održivog razvoja doprinosi obrazovanju za održivi razvoj u skladu s UN Agendom 2030. i njezinim 17 ciljeva održivog razvoja i zajedno sa Svjetskim akcijskim programom za obrazovanje za održivi razvoj, promiče vrijednosti i ponašanja potrebna za održivu budućnost - za postizanje okolišne zrelosti kod djece, donosi sveobuhvatni pristup i participativne obrazovne metode i pristupe, ističe Ana Fornažar, mag. ing. silv. iz Modelne šume "Sliv rijeke Mirne" koja zauzima sjeverni i centralni dio Istarskog poluotoka, a prostire se na području četiri grada Novigrada, Buja, Buzeta i Pazina.

Kod nas još u povojima

Fornažar je kao predstavnica udruge Modelna šuma lani gostovala na Festivalu intuitivne i šumske pedagogije u Daruvaru i Bjelovaru gdje je predstavila koncept šumske pedagogije. Festival je organizirala Bjelovarska županija i zapravo se prvi put formalno predstavila šumska pedagogija pod tim imenom u Hrvatskoj. Već je četiri godine i članica Europske grupe za šumsku pedagogiju u kojoj s kolegama iz drugih zemalja razmjenjuje iskustva i sudjeluje na međunarodnim skupovima.

- Hrvatska tek razvija šumsku pedagogiju, što znači da ona nije uvrštena u sustave obrazovanja, što je velika razlika u odnosu na ostale europske zemlje. U susjednoj Sloveniji primjerice postoji mreža šumskih škola i vrtića te Institut za šumsku pedagogiju koji kontinuirano educira o šumskoj pedagogiji. Ovim prvim koracima, pokušavamo to promijeniti i kod nas te polako krenuti s radionicama za djecu, a potom i edukacijom odgajatelja, nastavnički i stručnjaka, najavila je Fornažar.

Pedagoški koraci za postizanje okolišne zrelosti su naučiti uživati na otvorenom prostoru, osjetiti i promatrati prirodu, shvatiti ekološku mrežu i međuodnos čovjeka i prirode, odlučivati o pitanjima koja se tiču okoliša i biti odgovoran za budućnost. Iz razvojnog statusa današnje djece, prema istraživanju dr. W. Birda (preuzeto iz "Otrok in gibanje"), proizlazi da se vanjski prostor kojeg današnja dječa mogu istraživati znatno smanjio u odnosu na prije trideset godina. Djeci nedostaje neposrednog iskustva. Mentalno zdravlje djece 21. stoljeća je ugroženo; više je strahova i nesigurnosti kod djece, pa tjeskobe i depresije, samopouzdanje kod djece je niže. Svako drugo dijete u EU ima barem minimalno razvojno oštećenje, od vida, govora, fine motorike - sve više djece ima spuštena stopala - do problema sa samokontrolom i slabijih socijalnih vještina.

- Obrazovni ciljevi i dobrobiti šumske pedagogije su fizički; razvoj motoričkih vještina, snalaženje i orijentacija u prirodi, aktivnost i samostalnost, koordinacija i ravnoteža. Radionicama šumske pedagogije potičemo emocionalni razvoj kod djece prvenstveno razvojem suradnje i prihvaćanjem različitosti, dok direktnim kontaktom sa živim bićima u šumi djeca osjećaju da su i sami dio ekosustava. Mentalne dobrobiti rada s djecom u šumi su razvoj kreativnosti i maštice, znatiželje i koncentracije. Djeca koja dovoljno vremena provode aktivno u prirodi su zdravija, imaju bolju koncentraciju, a postižu i bolji uspjeh u školi, naglašava Fornažar.

EU grupa za šumsku pedagogiju

UNECE - United Nations Economic Commission for Europe i FAO - Food and agriculture organisation UN-a - na konferenciji "Okoliš za Europu" još su 2007. naglasili izuzetnu važnost obrazovanja o okolišu i za održivi razvoj i potaknuli su osnivanje Europske grupe za šumsku pedagogiju. Cilj grupe je sakupiti primjere dobre prakse iz šumske pedagogije, unaprijediti europsku suradnju šumskih pedagoga i izraditi EU Strategiju šumske pedagogije.

Ciljevi i prioriteti EU Strategije šumske pedagogije za razdoblje od 2017. do 2020. godine su ojačati političku svijest o šumskoj pedagogiji u obrazovnom i kulturnom sektoru EU.

U Berlinu, u samom centru grada ima 18 šumskih škola u koje djeca dolaze s nastavnicima kako bi doživjela prirodu i učili kroz osjete. U šumskoj školi Planterwald, koja se nalazi 20 minuta vožnje od centra grada, šumski pedagozi zajedno s djecom izradili su hotel za kukce i razne druge taktilne igre



Radionice za djecu u Šijanskoj šumi



Važno je postići uvažavanje šumske pedagogije kao edukacije za održivi razvoj, ali i uspostaviti zajedničke standarde kvalitete za obrazovne programe iz šumske pedagogije.

Na prošlogodišnjoj konferenciji iz Šumske pedagogije, na kojoj Fornažar također sudjelovala, održa-

noj pod nazivom "ZAJEDNO - kako uključiti djecu i mlade u procese učenja, odlučivanja i planiranja", početkom listopada u Pudasjärvi, Finskoj, okupilo se sto šumskih pedagoga iz 17 zemalja. Održano je 15 različitih radionica i isto toliko aktivnosti s trenutno najboljim praksama i primje-

"FOREST PEDAGOGY " POTIČE SUŽIVOT S PRIRODOM

e igračaka, i to baš u šumi!



Šuma kao zdrava lokacija za učenje

rima dobre prakse iz šumske pedagogije.

Zaključci konferencije iz Finske više značni su. Kako bi uključili djecu i mlade u procese odlučivanja o okolišu šumski pedagozi bi trebali koristiti još više metoda koje potiču aktivnu ulogu djece. Postoji hitna potreba da se razvije više sadržaja iz

šumske pedagogije za mlade - budući da su oni "agenti promjena" u svijetu za postizanje ciljeva održivog razvoja UN-ove Agende 2030.

Suradnja između škola, nastavnika i šumskih pedagoga je prioritet jer s temeljnim ciljevima i kompetencijama edukacije za održivi razvoj još nisu upoznati svi nastav-

nici. Na ove će se zadatke usredotočiti 14. konferencija šumske pedagogije koja će se od 1. do 4. srpnja ove godine održati u Rigi, Latvija.

Vrste igara u šumi

- Široka je lepeza igara u šumskom okruženju, djeca uče o živim bićima u šumi i spoznaju povezanost svih

živih bića s okolinom - to su igre spoznavanja. Kad djeca preuzimaju odgovornost za sebe i za druge to nazivamo igrana izazova, a kad razvijaju spretnost za suradnju i solidarnost - to su grupne igre i natjecanja. U slobodnim igrana djeca razvijaju osjetilnu sposobnost i improviziranje. Kroz kreativ-

no izražavanje u šumi djeca jačaju svoje komunikacijske vještine, glume, pjevaju, slikaju i stvaraju muziku, ističe Fornažar.

Slovenski je primjer "Micina igraonica u šumi" - šumski vrtić s 20 djece od 3 do 6 godina. Odgajatelji su zajedno s djecom očistili vanjski prostor i odredili mu granice, zamislili si kutije za igru uvažavajući ideje i želje djece.

U kontekstu prirode, djeci je omogućeno neprestano istraživanje, spoznaja novoga i promatranje promjena. Djeca sakupljaju prirodne materijale i uče o dobrobitima šume; kroz matematiku - razvrstavaju i broje materijale, putem jezičnih igara - pričaju priče i osmišljavaju šumsku abecedu. U umjetnosti - stvaraju zvukove, rade galeriju u šumi i predstave u šumskom kazalištu.

Bosi po šumi

U Berlinu, u samom centru grada ima 18 šumskih škola u koje djeca dolaze s nastavnicima kako bi doživjela prirodu i učili kroz osjete. U šumskoj školi Planterwald, koja se nalazi 20 minuta vožnje javnim prijevozom od samog centra grada, šumski pedagozi zajedno s djecom izradili su hotel za kukce i razne druge taktilne igre. Primjerice, ističe Fornažar,

ci", instrument od drva i šumski kviz o funkcijama šume.

Istarski su primjer šumski istraživači "Cuvete", igraonica koju je osmislio i pokrenuo znanstvenik Koraldo Korlević i njegov Klub istraživača Explora.

Svake subote, na području Antenala kod Novigrada djeca od 4 do 11 godina uživaju na otvorenom u svim vremenskim prilikama i uz primjenu didaktički neoblikovanih materijala.

Njihovi odgajatelji i učitelji u svom radu koriste igre izazova i slobodne igre, djeca uče o prirodi i promatraju je, razvijaju socijalne vještine, kreativno se izražavaju i slobodno se kreću.

Udruga Modelna šuma organizirala je pak u listopadu prošle godine radio-nicu šumske pedagogije za pedeset učenika osnovnih škola "O šumama, o gljivama i snalaženju u prostoru" u Speleo kući Vodice u Istri koju je financirala Istarska županija. Osim toga, provode se u Šijanskoj šumi u Puli i radionice za djecu "Priče iz šume" kako bi djeca i roditelji koji subotom posjećuju park šumu imali mogućnost iskusiti šumsku pedagogiju i sve njezine dobrobiti u praksi.

Modelna šuma, najavila je Fornažar, planira izdavanje priručnika iz šumske pedagogije, a

Djeca imaju priliku bosa hodati po senzornoj stazi sačinjenoj od lišća, zemlje i granja. Tu su i igre "visim i slušam kao šišmiš", "pričam ti priču uz vatrū", "skakanje po paukovoj mreži", te igre "kakve tunele rade kukci", instrument od drva i šumski kviz o funkcijama šume

moguće je pogledati na opip o kojem se češeru ili plodu radi ili prepoznavati drveće po vrsti kore. Djeca imaju priliku bosa hodati po senzornoj stazi sačinjenoj od lišća, zemlje i granja.

Tu su i igre "visim kao šišmiš, slušam kao šišmiš", "pričam ti priču uz vatrū", skakanje po paukovoj mreži, "kakve tunele rade kukci", zaključila je Ana Fornažar.

ISTARSKI ŽUPAN SUDJELOVAO NA UN-ovoj KONFERENCIJI O KLIMATSKIM PROMJENAMA

Valter Flego: "Zelenu" budućnost trebamo zajednički graditi!

Klimatske promjene naša su svakodnevica zato se i Odbor regija snažno zalaže za primjenu principa od dolje prema gore, odnosno da čelnici država poštuju mišljenja građana i lokalnih čelnika. Odbor regija zato očekuje da UN u svom zaključku, jedinice lokalne i regionalne samouprave prepozna kao dionika i aktivnog sugovornika u odlukama i pitanjima koji se odnose na ekonomiju i zaštitu okoliša, istaknuo je župan

Piše **Daniela BAŠIĆ-PALKOVIC**

Kao član delegacije Odbora regija (OR) Europske unije, te predsjednik Povjerenstva za okoliš, klimatske promjene i energiju (ENVE) Odbora regija, istarski župan Valter Flego prošlog je mjeseca sudjelovao na UN-ovoj konferenciji o klimatskim promjenama (COP24), u Katowicama. Konferencija

je okupila brojne svjetske liderske, predstavnike država, regija, gradova, udruga, aktiviste i znanstvenike koji se bave ekološkim pitanjima iz gotovo 200 zemalja s ciljem pregovaranja o pravilima primjene Pariškoga klimatskoga sporazuma.

Poticati zelene tehnologije

Glavna tema Konferencije bila je kako implementirati planove o borbi

protiv klimatskih promjena i realizirati sve mјere iz Pariškog sporazuma, usvojenog 2015. godine. Na Konferenciji je stoga bilo govora o ograničavanju globalnog zatopljenja, jačanju kapaciteta država u borbi s posljedicama klimatskih promjena, razvoju novih, tzv. "zelениh" tehnologija, kao i o pomoći ekonomski slabijim državama u borbi s klimatskim promjenama.

Skup u Katowicama, župan Flego je ocijenio iznimno važnim, a ključnim smatra pitanje u kakvom gradu, regiji, državi želimo živjeti 2030. godine i kako prioritetno posložiti projekte koje ćemo u tom cilju do tada realizirati.

- Ako mislimo da se trebamo više okrenuti "zeljenim" aktivnostima, "zeljenim" gradovima, regijama i državama, onda je jasno da želimo smanjiti emisiju CO₂, te su nam potrebni različiti projekti kojima ćemo potaknuti korištenje alternativnih izvora energije. Istdobro, Europska unija mora voditi računa o svojoj ekonomskoj konkurentnosti na globalnom području, ali i da građani ne plaćaju neprihvatljivo visoke cijene

javnih usluga. Upravo zbog svega toga, skup je ključan da svi na planetu shvate nužnost hitnog reagiranja. "Zelenu" budućnost trebamo zajednički graditi, naglasio je župan Flego i nastavio:

Vrijeme za novi Sporazum

- Klimatske promjene naša su svakodnevica zato se i Odbor regija snažno zalaže za primjenu principa od dolje prema gore, odnosno da čelnici država poštuju mišljenja građana i lokalnih čelnika. Odbor regija zato očekuje da UN u svom zaključku, jedinice lokalne i regionalne samouprave prepozna kao dionika i aktivnog sugovornika u odlukama i pitanjima koji

se odnose na ekonomiju i zaštitu okoliša, istaknuo je župan.

Smatra kako je upravo sada, kada je u tijeku planiranje novog proračuna EU za razdoblje 2021.-2027., ključno da ekologija i "zelena radna mjesta" budu strateške odrednice, te da se projekti iz tog područja mogu financirati iz Kohesijskih fondova.

- Moramo si zadati cilj da Europska unija bude svjetski lider u ekologiji. Do sada je otvoreno 4 milijuna radnih mјesta u ekologiji, a takva zanimanja moramo čim više poticati i u nadolazećem razdoblju, bilo da govorimo o obrazovnim programima na fakultetima ili poreznom rasterećenju, istaknuo je župan Flego, dodajući i kako je vrijeme i za novu verziju Sporazuma gradonačelnika za klimu i energiju, čiji su potpisnici i gradovi iz Istre.

Govoreći o Istarskoj županiji i istarskim gradovima, župan je podsjetio i na primjere dobre prakse poput primjene novog sustava gospodarenja otpadom, uvođenja električnih autobusa u javni gradski prijevoz i projekata energetske obnove zgrada. Tijekom konferencije župan je prisustvovao brojnim radionicama, panelima i tematskim raspravama, a sudjelovao je i na bilateralnom sastanku s povjerenikom za klimatsku i energetsku politiku Europske komisije Miguelom Ariasom Cañeteom gdje se govorilo o ulogama regija i gradova u novoj "zelenoj" reindustrializaciji.

Kako je poručio i samom povjereniku, župan Flego priliku vidi u ICT sektoru i jačanju digitalne ekonomije u čemu su ključne država i EU koje moraju finansijski podupirati inovacije, istraživanje i razvoj. U Katowicama se župan susreo i s pomoćnikom ministra zaštite okoliša Igorom Čizmekom kojem je istaknuo nužnost donošenja sveobuhvatne "Zelene" strategije RH, koja bi bila okosnica za pripremu i kandidiranje projekata na EU fondove.

Osnovana ustanova za regionalni razvoj i EU projekte

S ciljem poticanja ujednačenog regionalnog razvoja Istarske županije, osnovana je Javna ustanova "Regionalni koordinator Istarske županije za europske programe i fondove - Coordinatore regionale della Regione Istria per i programmi e fondi europei".

Novim Zakonom o regionalnom razvoju RH, javnim su ustanovama dodijeljene uloge regionalnog koordinatora za područje jedinice područne (regionalne) samouprave na kojoj se nalazi, čime je okosnica provođenja politika regionalnog razvoja i koordi-

nacija razvojnih aktivnosti dana upravo regionalnoj razini, putem njezine ustanove.

Novosnovana javna ustanova ima za cilj pružiti podršku javnom sektoru u realizaciji europskih projekata, od njihove pripreme do provedbe, s posebnim

naglaskom na projekte od strateške i razvojne važnosti za cijelu Istarsku županiju.

Isto tako, pomoć će prvenstveno biti usmjerena prema općinama i gradovima u Istarskoj županiji u pripremi, prijavi i provedbi projekata koji su financirani

iz europskih fondova.

Stručnu pomoć općinama, gradovima i javno-pravnim tijelima s područja Istarske županije pružat će zaposlenici javne ustanove, koji raspolažu potrebnim znanjem i iskustvom o složenim postupcima pripreme i provedbe projekata

D. B. P.

sufinanciranih sredstvima Europske unije, utemeljenih na sustavnom promicanju održivog razvoja i partnerške suradnje na lokalnoj i regionalnoj razini.

Sukladno spomenutom Zakonu, razvojni dokumenti te izrada Županijske razvojne strategije odvijat će se putem Ustanove te je cilj i da ustanova suradije s drugim regionalnim koordinatorima radi pripreme i provedbe zajedničkih projekata, prvenstveno u okviru Jadranskih županija.

ZA OSOBE S INVALIDITETOM ISTARSKA ŽUPANIJA GODIŠNJE IZDVAJA 3,4 MILIJUNA KUNA

Osobe s invaliditetom trebaju biti ravnopravni članovi društva

Imamo vrlo konstruktivnu i konkretnu suradnju sa svim udrugama, kao i s Forumom udruga osoba s invaliditetom Istarske županije, koju ćemo nastaviti i u nadolazećem razdoblju kako bi zajedničkim snagama nalazili rješenja za sve probleme i potrebe osoba s invaliditetom, istaknuo je župan Valter Flego

Medunarodni dan osoba s invaliditetom obilježen je proteklog mjeseca danas u Gradskoj knjižnici i čitaonici Pula uz prisustvo istarskog župana Valtera Flega, zamjenice gradonačelnika Pule Elene Puh Belci, te predstavnika udruga okupljenih u inicijativu Forum udruga osoba s invaliditetom Istarske županije (IFUOSI).

Obraćajući se tom prilikom okupljenima, župan Flego je naglasio da je ovaj dan prilika da se svi skupa podsjetimo na naše sugrađane s invaliditetom koji u svom svakodnevnom životu nailaze na brojne prepreke.

-Ne samo danas, već svakodnevno trebamo imati



razumijevanja za njihove potrebe, te im nastojati pomoći. Upravo to čini Istarska županija koja godišnje izdvaja 3,4 milijuna kuna za razne programe, te rad udruga i institucija koje se bave osobama s invaliditetom, rekao je istarski župan, koji smatra da je posebno važno da se osobe s invaliditetom osjećaju i budu ravnopravnim članovima društva.

-Imamo vrlo konstruktivnu i konkretnu suradnju sa svim udrugama, kao i s Forumom udruga osoba s invaliditetom Istarske županije, koju ćemo nastaviti i u nadolazećem razdoblju kako bi zajedničkim snagama nalazili rješenja za sve probleme i potrebe osoba s invaliditetom, zaključio je župan Flego. Zamjenica pulskog gradonačelnika Elena Puh Belci susret je ocijenila kao

dobru priliku da se podvuče crta i rezimira dosad učinjeno. Pohvalila je spašavanje udruga u Forum, što,

kako je rekla, nije učestala pojava.

-Vaše zajedništvo predstavlja neiscrpnu

vrijednost, a u takvima slučajevima uspjeh dolazi spontano, poručila je Puh Belci.

Uslijedilo je predstavljanje devet udruga članica Forum: Društva distrofičara Istarske županije, Udruge multiple skleroze Istarske županije, Udruge cerebralne paralize Istarske županije, Udruge djece i mlađih oštećena sluh-a Istarske županije, Udruge paraplegičara i tetraplegičara Istarske županije, Udruge gluhih i nagluhih Istarske županije, Udruge slabovidnih Istarske županije, Udruge slijepih Istarske županije i Udruge za autizam Istra.

Predstavnici udruga izrazili su zahvalnost Istarskoj županiji i Gradu Puli na finansijskoj pomoći i podršci u radu, bez kojih bi njihov opstanak bio upitan. Inače, IFUOSI je dobrovoljna inicijativa udruga civilnog društva, osnovana 2011. godine, koja okuplja, brine i skrbi o osobama s invaliditetom s područja Istarske županije, a sve radi ostvarivanja i uskladivanja svojih zajedničkih interesa.

D. BAŠIĆ-PALKOVIĆ

OŠ MARČANA NAREDNE DVJE GODINE SUDJELUJE U EUROPSKOM PROJEKTU ERASMUS+

Učenici će putovati u Španjolsku, Italiju, Grčku, Latviju i Irsku

Osnovna škola Marčana naredne dvije godine sudjelovat će u Erasmus+ projektu pod nazivom "Junior Business Minds Selling Online Eco-Traditional Games" financiranom od strane Agencije za mobilnost i programe Europske unije u iznosu od 28.640,00 eura. Projektnu prijavu pišala je nastavnica Marina Belić, a projektni tim čine nastavnici Ines Culek, Dejan Tibinac, Sanela Bodis, Maja Puhar Bezjak, Nina Pliško i Marina Belić.

Glavni cilj projekta je uvesti učenike u svijet poduzetništva i ekologije i podučiti ih kako doći od ideje za proizvod do same prodaje. To uključuje izradu društvenih igara, otvaranje tvrtke, osmi-



u suradnji s predstavnicima lokalne zajednice, lokalnim poduzetnicima, predavačima i medijskim stručnjacima.

Tijekom provedbe projekta, zahvaljujući dobivenim financijama, zainteresirani učenici i odgojno-obrazovni djelatnici imat će priliku putovati u pet zemalja koje su partneri u projektu, a to su Španjolska, Italija, Grčka, Latvija i Irska. Također, ugostit će odgojno-obrazovne djelatnike i učenike iz tih zemalja u svojim domovima i školi. Pri tim susretima učenici će kroz igru i druženje osmišljavati igre, razmjenjivati znanja i upoznati se s povijesnim, kulturnim i tradicionalnim obilježjima partnerskih zemalja.

Škola u Marčani nedavno je provela i projekt pod nazivom „Pametni coki“ koji je realiziran u suradnji Dječjeg vrtića Vrtuljak Marčana i prvog razreda OŠ Marčana. Projekt je bio namijenjen predškolarcima i roditeljima vrtića te učenicima prvog razreda i njihovim roditeljima.

U sklopu projekta provedene su zajedničke radionice zaštite coka (panjeva) i bojanje. Naime, roditelji su donirali panjeve te su ih potom zajedno s djecom oborali. Po riječima nastavnice Nine Pliško panjevi/coki su postavljeni ispod stabla u dvorištu vrtića i škole.

-Cilj projekta bio je stvoriti učionicu u prirodi, budući da će panjevi služiti

kao stolice ali i za različite aktivnosti (tjelesni, radionice). Prostor je lako dostupan, budući da je neposredno ispred škole i vrtića. Također, jedan od ciljeva bio je zajedničkim radom povezati dvije odgojno-obrazovne ustanove koje su povezane te olakšati prelazak iz vrtića u školu. Tu je i važnost boravka djece u prirodi, kao i učenje o prirodnim pojavama u neposrednom okruženju, istaknula je Pliško. Naglasila je da se panjevi lako mogu premjestiti po potrebi za različite oblike rada. Ne manje važno je i poticanje zajedničke aktivnosti i druženja djece i roditelja te aktivna uključenost roditelja u odgojno-obrazovni rad.

D. BAŠIĆ-PALKOVIĆ

U TIJEKU SAVJETOVANJE SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU O RAZVOJU CIKLOTURIZMA U ISTRI



Cilj je definirati viziju i ciljeve daljnog razvoja cikloturizma u Istri

Usvojena Direktiva za borbu protiv zagađenja plastikom

Europska unija postigla je dogovor o prestanku korištenja jednokratne plastike u EU, nakon višemjesečnih pregovora o Direktivi za smanjenje jednokratne plastike. Direktiva uključuje zabranu jednokratnih plastičnih tanjura i pribora za jelo, čaša i posuda za hranu od stiropora, slamki, štapića za uši i drugih jednokratnih proizvoda. Također, ona osigurava plaćanje troškova gospodarenja otpadom i čišćenja predmeta od jednokratne plastike od strane proizvođača, uključujući cigaretnе opuške i ribarsku opremu.

Nažalost, ciljevi Direktive o smanjenju potrošnje jednokratnih posuda za hranu i čaša neobvezujući su za države članice, a ciljevi o odvojenom prikupljanju 90 posto plastičnih boca pomaknuti su s 2025. godine na 2029. godinu. Osim toga, problematično je da će se mјere vezane uz proširenje odgovornosti proizvođača usvajati ovisno o dogovoru između vlada i proizvođača te ostalih nadležnih tijela, što će vjerojatno utjecati na ambicioznost novodonesenih zakona.

Usvojene mјere, među ostalim uključuju zabranu plastičnih slamki, tanjura, pribora za jelo, mješalice napitaka, štapića za balone, okso-razgradive plastične i polistirenske čaše i posuda za hranu. Podrazumijevaju i proširenje odgovornosti proizvođača uključujući velike tvrtke za proizvodnju duhana prema kojoj bi proizvođači trebali platiti troškove gospodarenja otpadom, troškove čišćenja okoliša od plastičnih proizvoda i podizanje svijesti javnosti o štetnosti određenih plastičnih proizvoda, uključujući filtere za cigarete koji su najveći onečišćivači u Europi.

Također, ova inicijativa pruža mogućnost državama članicama da usvoje ograničenja na tržištu za posude za hranu i čaše te stvara obvezu država članica da smanje otpad nastao od cigaretnih opušaka koji sadrže plastiku.

D. B. P.

Stvara se baza razvojnih "bike" projekata Istre

Cikloturizam je važan turistički proizvod koji privlači sve veći broj posjetitelja i turista u Istarsku županiju, stoga se uključivanjem što većeg broja dionika želi kvalitetno planirati razvoj ovog segmenta turizma. Time se želi utjecati na održivi razvoj proizvoda, zadovoljstvo turista i lokalnog stanovništva, ali i podignuti razinu sigurnosti na cestama

Piše **Danijela BAŠIĆ-PALKOVIC**

Operativni plan razvoja cikloturizma Istarske županije strateški je dokument koji se izrađuje ponajprije radi stvaranja baze razvojnih projekata svih dionika uključenih u razvoj bike proizvoda županije, a za koje će se moći dobiti sufinanciranje od Ministarstva turizma RH i ostalih fondova. Naručitelj izrade je Upravni odjel za turizam Istarske županije, a izradivač je Institut za poljoprivredu i turizam iz Poreča.

Analiza stanja

Operativni plan razvoja cikloturizma izrađuje se za razdoblje od 2019. do 2025. g., a glavni cilj je dobiti cjeloviti dokument na

temelju kojega bi se trebao razvijati cikloturizam Istarske županije što je ujedno i jedna od smjernica operativne strategije razvoja proizvoda iz Master plana razvoja turizma Istre do 2025. godine.

Putem anketnih upitnika i održanih radionica sa svim ključnim dionicima analiziralo se postojeće stanje vezano uz planove, projekte, zakonsku regulativu i ostale aspekte koji utječu na razvoj ovog specifičnog turističkog proizvoda.

Cilj je bio utvrditi prednosti, nedostatke, mogućnosti i ograničenja temeljem čega se definirala vizija i ciljevi daljnog razvoja cikloturizma u Istarskoj županiji. Budući da se bike proizvod u Istri počeo razvijati od kraja devedesetih

utjecati na održivi razvoj proizvoda, zadovoljstvo turista, lokalnog stanovništva, te podignuti razinu sigurnosti na cestama.

Turisti često bicikliraju

Prema istraživanju TOMAS 2017. čak 23,5 posto turista/gostiju prilikom boravka u Istarskoj županiji vozi biciklu što je uvjerenljivo najviše od svih hrvatskih županija. Slijede je Ličko-senjska županija

s 16,9 posto te Primorsko-goranska s 11,1 posto. Isto tako, od 30 ponuđenih aktivnosti tijekom boravka u destinaciji, vožnja biciklom je na vrlo visokom šestom mjestu.

Javno savjetovanje počelo je 28. prosinca 2018. a moguće je sudjelovati putem službene internet stranice Istarske županije www.istra-istria.hr.

Operativni plan razvoja cikloturizma Istarske županije temelji se na obveznim elementima operativnih planova razvoja cikloturizma na području županija RH; to su uvod i analiza postojećeg stanja cikloturizma na području županije; SWOT analiza; vizija i ciljevi razvoja cikloturizma; standardi za razvoj cikloturističke infrastrukture i ponude cikloturizma; razvojni projekti s operativnim planovima razvoja (infrastruktura, zakonska regulativa, edukacija, cikloturistička ponuda, sustav informiranja i marketing). Budući Operativni plan ima utjecaj na interes svih građana Istarske županije te se stoga i provodi postupak sa zainteresiranim javnošću.



Čak 23,5 posto turista prilikom boravka u Istri vozi biciklu

Glavni urednik:
Robert Frank

Urednica priloga:
Danijela Bašić - Palković

Izdavač:
Glas Istre novine d.o.o.

Prilog izlazi druge srijede u mjesecu

Prilog je realiziran u suradnji s Istarskom županijom